

בית תפארת

ליקוט מחזרת רבותינו הק' לבית זוועהיל זלאטשוב זיע"א

עטרת תפארת ד"ת מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בפרשתן (דברים) כתיב (דברים א, טז-יז) ואצוה את שפטיכם בעת ההוא לאמר שמע בין אחיכם ושפטתם צדק בין איש ובין אחיו ובין גרו, לא תכירו פנים במשפט בקטן בגדל תשמעון לא תגורו מפני איש כי המשפט לאלוקים הוא. ופרש"י, 'בקטן בגדול תשמעון' - שיהא חביב עליך דין של פרוטה בדין של מאה מנה, שאם קדם ובא לפניך לא תסלקנו לאחרונה. ד"א, בקטן בגדול תשמעון בתרגומו, שלא תאמר זה עני הוא וחבירו עשיר ומצוה לפרנסו, אזכה את העני ונמצא מתפרנס בנקיות. ד"א, שלא תאמר היאך אני פוגם בכבודו של עשיר זה בשביל דינר, אזכנו עבשיו ובשיצא לחוץ אומר אני לו תן לו שאתה חייב לו, ע"ב. ויש לדקדק, מפני מה ראה משה רבנו לפתוח את ספר 'משנה תורה' בענין מינוי הדיינים.

ויבאר בהקדים העיון בגוף ענין הדיינים כתיב בפרשת יתרו, גבי מעשה דיתרו שבא לבקר את משה חותנו, וראה את משה רבינו כשכל עול העם עליו, בדפידש הרמב"ן שהיה משה רבינו מלמד את התורה לבני ישראל, ובנוסף פוסק להם על שאלותיהם, ועוד הוסיף לברך את העם ברפואות וישועות, אשר כל מי שהיה לו חולה או כל צרה אחרת בתוך ביתו היה בא אל משה רבנו לבקש שיברכו בישועה. ובאשר ראה יתרו כל זאת דאג לשלומו של משה רבנו, אמר 'נבל תבל גם אתה גם העם הזה אשר עמך כי

קול דינה וישועה באהלי צדיקים

ברכת מזל - טוב קדם

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לדגל אירוס הנכד

הבה"ח מרדכי שטערן נ"ו

בן לחתנו הרה"ג ר' מנחם זאב שליט"א

בן הגה"צ ר' חיים דוב שליט"א

אבדק"ק סקולען ב"ב

עב"ג בת הרה"ג ר' שלמה זלמנוביץ שליט"א

ויה"ד שיזכה רבינו לרוות רוב נחת דקדושה מזיווג זה ומכל

יוצ"ח ויזכו לבנות בית נאמן בישראל, אבי"ד

ולדגל הולדת הנכדה

בת לבנו הרה"ג ר' מרדכי שליט"א

חתן הרה"ג ר' אהרן וואזנער שליט"א

חתן הגה"צ ר' אפרים פדווא שליט"א

ויה"ד שיזכה רבינו לרוות רוב נחת דקדושה ממנה ובכל

יוצ"ח אבי"ד

תפארת רבותינו ד"ת מרבותינו נכג"מ

יקרא דמלכא

אלה הדברים אשר דבר משה. רש"י, לפי שהן דברי תוכחות ומנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן לפיכך סתם את הדברים והזכירם ברמז מפני כבודן של ישראל. וידוע מאזה"ח הק' שכתב שהן דברי עצמו ולא נצטווה על זה מפי הקב"ה, הגם שנמצא כן ממדרש ורז"ל (עי' מגילה לא:), אבל זה נגד מארז"ל (סנהדרין צט. ועי' רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ח), שכל האומר על כלל כל התורה שפסוק אחד או תיבה משה אמרו מפי עצמו הרי הוא ככופר בכל התורה כולה. וכבר צווחו העולם ככרוכיא על זה ולא נאמר תשובה נכונה.

והנה איתא ברמב"ם (בפיה"מ סנהדרין פרק י) הוספה, שכל התורה מתחילת בראשית עד סוף לעיני כל ישראל כולה קדושה ואין לב בתורה. פירוש, שהאדם יש לו אברים שונים, אברים שהנשמה תלויה בה דהיינו הלב וכדומה, ואיברים שאין הנשמה תלויה בה, משא"כ בתורה"ק אין הפרש בקדושתה בין פסוק אנכי ה' אלקיך לבין פסוק ותמנע היתה פלגש עשו אלא כל דבור ודבור מן התורה יש בהן חכמות ופלאים למי שמבין אותם, ולא הושג תכלית חכמתם, ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים ואין לאיש אלא להלך בעקבות דוד משיח אלקי יעקב שהתפלל גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך-שם בא"ד. והגם שנמצא בתורה תרי"ג מצות נגד איברי אדם וגידיו (זוה"ק ח"א קע:), שהוא פרצוף וקומה קדושה, ובזוה"ק (עי' תקו"ז תי' ל, עד.) נקראים המצוות איברי דמלכא ופרצוף קדישא, זה נאמר בענין המצוות, משא"כ בתורה שבכתב אורייתא וקוב"ה חד ביחוד גמור (עי' לקו"א תניא פרק כג) הגם שהלשון שבמשנה תורה נשתנה קצת מארבעה החומשים הקודמים ומראים שמדבר בעד עצמו, אמנם אי אפשר לומר שלא נצטווה מפי הקב"ה על זה, ושכינה מדברת תמיד מגורנו של משה (עי' זוה"ק ח"ג רלב.), ובפרט שהרבה מצוות נמצאים במשנה תורה מה שלא נמצא בחומשים הקודמים והרבה ענינים חדשים חוץ ממה שחזר עוד הפעם מהקודמים.

והנה נמצא תירוצ' בספר דברי שלמה בשם הצדיק רבי ישראל מטשורטקוב זצ"ל, שמשה רבינו קיבל מהקב"ה שתי סוגי נביאות, א' עבור בני ישראל מדרגה קטנה שיוכלו להבין כפי ערך מדרגתם. ואיתא באבן עזרא (א, ב) שכל התורה נמסרה למשה בשתי שנים, היינו בשנה ראשונה ובשנה האחרונה של שנת הארבעים, שכל הל"ח שנה שהיו בני ישראל במדבר נזופים אחרי גזרת המרגלים לא נתייחד הדיבור אל משה, כמש"כ רש"י (ויקרא א, א) וידבר ה' אלי, אלי ה' הדיבור. אמנם סוג נבואה ב' בל"ח שנה, למשה לבדו, לפי ערך מדריגתו קיבל נבואה גדולה, ולא יכלו ישראל לקבלה עד עמדם על דעת רבם אחר ארבעים שנה (עי' ע"ז ה:), ואז נצטווה לאמרם, והיא מקודם היתה לעצמו ומפי עצמו אמרה אח"כ, ע"כ,

המשך - תפארת רבותינו

אמנם עוד יש לאלוה מלין עפ"י הקדמות קצרות, איתא (תולדות יעקב יוסף פר' לך לך) מהבעש"ט זצ"ל, הרואה בחבירו עבירה ר"ל סימן שיש בו ג"כ שמץ משהו מזה שאם לא כן לא היה הקב"ה מזמין זאת לנגד עיניו, עוד איתא בזוה"ק (ע"י ח"ג קלה). שגופא בתר רישא גרירא, ויחיד ששב מוחלין לו ולכל העולם (יומא פו:). וכמו שכל מצוה פרטית כלול מתרי"ג מצות (של"ה הק' הקדמת תורה שבכתב) כך כל אבר מאדם כלול מכל איבריו, וכשמקבל רפואה וזריקה על אבר אחד אז גם האבר החולה נתרפא, שיש קשר בין כל האיברים על ידי גידיו (ע"י שערי קדושה ח"א שער א'). כמו כן כל בני ישראל ערבים (שבועות לט.) לשון תערובות, וכולם מקבלים דין מן דין, וכאשר אחד עושה מעשים טובים ובפרט המורם מעם, מתפשט הקדושה לכלל ישראל ומקבלים מחשבה טובה שיבואו ג"כ למעשים טובים, וגם להיפך ח"ו. ובוודאי משה רבינו שה' עניו מכל האדם וכל התנהגות של בני ישראל במדבר הלא טובים תלה בעצמו שהוא אשם, ודברי התוכחה מפי עצמו-לעצמו אמרן, וכדי שלא יבינו זאת מפני כבודן של ישראל דיבר ברמז.

(תשל"ג)

תפארת לעושיה

ממשנתם הטוהרה של רבותינו הק'

רבינו מוהר"ש אמר א מ'לייגט זאך אר"ן אין די השגחה זעט מען השגחה (-) כשנאמינים ושמים לב להשגחה פרטית רואים את ההשגחה פרטית.

מזלא טבא וגדיא יאה

הרה"ח מרדכי גרינפלד שליט"א

להולדת הנינים

ולבנו הרה"ח ר' דוד הי"ו

ולבנו הרה"ח ליפא הי"ו

להולדת הנכד - הבן

הרה"ח אברהם סגל שליט"א

ולחתנו הרה"ח יעקב גוטליב הי"ו

להולדת הנכד - הבן

הבה"ח יצחק סופר נ"ו

לאירוסיו בשעמו"מ

לעידכוני שמחות בקול זוועהיל

במס' 077-2291697 שלוחה 8

המשך - עטרת תפארת

בבד ממך הדבר לא תוכל עשהו לבדך' (שמות יח, יח).

אך הנה את עול הרבצת התורה לא היה אפשר להסיר מכתי משה רבנו, כי תפקיד זה נמסר למשה רבנו בלבד - למסור התורה לבני ישראל, כדאיתא (אבות פ"א, ב) 'משה קיבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע'. ואף את עול השפעת הברכות לבני ישראל, גם לא היה ניתן להסיר מכתי משה רבנו, כי כח זה לפעול רפואות וישועות, יש דק למשה רבנו. ועל כן נותר דק עול הדיינות, שאותו אפשר להסיר מעל כתפי משה רבנו. וזוהי יעץ יתרו למשה רבנו, (שם, פסוק כא) 'ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלוקים אנשי אמת שנאי בצע ושמת עליהם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושירי עשרת, ושפטו את העם בכל עת וזוהי כל הדבר הגדל יביאו אליך וכל הדבר הקטן ישפטו הם והקל מעליך ונשאו אתך'.

אמנם בכתובים הבאים כתיב (שם, פסוקים כה-כו) 'ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל וייתן אתם ראשים על העם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושירי עשרת, ושפטו את העם בכל עת את הדבר הקשה יביאון אל משה וכל הדבר הקטן ישפטו הם'. ומצינו שלא נקט 'גדול' ו'קטן' כמו שנקט יתרו, כי בדיני התורה אין 'קטן' ו'גדול', כי דין פרוטה בדין מאה. ולזה נקט אך לשון 'קשה' ולא 'גדול', אשר דבר מסובך יותר יביאו לפני משה רבנו, ודבר קל יותר יפסקו שאר הדיינים, אך לא שיעשה הבלל בין הסכום שעליו נסוב דין התורה, כי אף דין פרוטה בדין מאה.

כל המצות שוות הם לעשותן

והנה דרשו בספ"ק דענין 'דין פרוטה בדין מאה', הוי דין כללי לכל מצות ה', כי כל יאמר האדם מצוה זו קטנה היא ומצוה זו גדולה היא, ויבוא לזלזל במצות שבעיניו נחשבים קטנות, כי בודאי כל מצות ה' שווים הם לקיימן, ואמנם שבעונשים הם נחלקים כי יש מצות שהעובר עליהם נענש בכרת או שהוא שנחשב שעבר על כל התורה כולה וכדו', אך לקיימן מחוייב האדם בשוה.

ועל פי זה יבואר הטעם שבהר משה רבנו לעסוק בעניני מינוי הדיינים בתחילה, כי כיון שענין מינוי הדיינים מורה על 'דין פרוטה בדין מאה', על כך בחר לפתוח ענין זה בראשונה, כדי ללמד לדבים ש'בקטן כגדול תשמועו' - 'דין פרוטה בדין מאה' - דין 'מצוה קטנה' בדין 'מצוה גדולה', אשר ענין זה צריך כל אדם לחקוק בלבו, לדעת שכל המצות שוות הן לקיימן, ובל יבוא לזלזל באף אחת מהן.

רמז ענין בין המצרים בפרשת דברים

הנה בכל יקר על הכתוב האמור בריש פרשת (דברים א, א) 'אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תפל ולבן וחצרת ודי זהב', כתב לקשר לענינא דיומא - ימי בין המצרים, וז"ל:

'בין פארן ובין תופל' - לשון בין ובין מקום אתי להוסיף שנית ידי ולפרשו על מה דביני ביני בין י"ז בתמוז לט' באב, כי 'פארן' היינו מעשה מרגלים אשר בו בכו בכיה של חנם והוקבע בכיה לדורות כליל תשעה באב, ו'תופל' היינו העגל אשר עשו...

וב' זמנים אלו אבדו ישראל שניהם כאחד, וא"כ אל מי ינוסו לעזרה, כי ב"ז בתמוז שעשו העגל בו ביום נזורו אחור ופנו אל הש"י עורף ולא פנים... ואז אבדו ההצלה הבאה מפאת ההשגחה, ובט"ב היה מעשה המרגלים... נמצא שבין גבולים אלו נתפרדה החבילה מכל וכל כי סדו מהר מן ה', וסדו גם איש מעל אחיו, ונמצא ש"ז בתמוז וט' באב גדר מזה וגדר מזה ואין דרך לנטות ימין ושמאל לפיכך כל רודפיה השיגוה בין המצרים.

ע"כ אמר משה בתוכחה זו, ראו כי אתם עומדים בין שני גבולים אלו בין המצרים מצד מעשה פארן ומעשה תופל, וכדי לזרוז על התשובה אמר כן כי אם לא ישובו אז מעשה של פארן יקבע להם בכיה לדורות, כי בו מאסו בארץ הקדושה על כן יהיה דינם לגלות ממנה כאשר באמת גלו בט' באב. ובמעשה תופל יסבבו בקיעת העיר ב"ז בתמוז וביני ביני ירבצו בין המשפטים ואויב כל דהו ירדפם.

ובחבורי עיר גבורים פרשנו על צד הרמז, פסוק 'אחד עשר יום מחורב' - על י"א יום שמתאבלים על חורבן בהמ"ק בשנה, והיינו ט' ימים של חודש אב וי"ז בתמוז וי' בטבת. ויען כי הוא רחוק מפשוטו קצתו בזה אבל לשון בין ובין סובל פירוש זה אף בדרך פשוטו, ע"כ.

יעזור השי"ת שבמהרה נזכה שהימים הללו יהפכו לששון ולשמחה, ויקום 'קדוש עלי מועד', ונזכה להקריב קרבנות בבית המקדש השלישי, אמן.

(מתוך דא"ח בסעודה שלישית פר' דברים תשפ"ג)

יו"ל ע"י מכון ספרי בית זוועהיל

msbz1020@gmail.com

רח' שמואל הנביא 73 (פינת יחזקאל) ירושלים